NORSK TEATER- OG ORKESTERFORENING

STATSBUDSJETTET 2027

UTTALELSE

Til: Stortingets familie- og kulturkomité
Kopi: Kultur- og likestillingsdepartementet

Dato: 28.10.2026

Nedenfor følger høringsuttalelse fra Norsk teater- og orkesterforening (NTO) til regjeringens budsjettfremlegg for 2027

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er arbeidsgiver- og interesseforening for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innenfor musikk og scenekunst. Foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. Våre 53 medlemmer består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

Vennlig hilsen
Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaag Hjelle
styreleder

Morten Gjelten
direktør

NTOS HOVEDPRIORITERINGER

NTO ber om at Stortinget bidrar til

- At realkuttet i musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammetilskudd som et minimum rettes opp, og institusjonsøkonomien skrittvis gjenoppbygges etter det siste tiåret med akkumulert underkompensasjon for lønns- og prisvekst. I 2027 krever det en samlet økning på minimum 23 mill. kroner til disse institusjonene, sammenlignet med regjeringens forslag.

- At de uforklarte nominelle kuttene i tilskuddene til Det Vestnorske Teateret, Turnéteatret i Trøndelag, Musikk i Innlandet, Kloden teater og Skuespiller- og danseralliansen reverseres, og at Stortinget på generelt grunnlag bidrar til at rammetilskudd vedtatt av Stortinget anerkjennes som varig økning.

- At Investeringer i nye hus følges av nødvendige driftsmidler til Kloden teater og Unge Viken Teater.

- At de foreslåtte tilskuddsøkningene og investeringsmidlene til enkelte musikk- og scenekunstinstitusjoner sikres.

- At staten tar det overordnede ansvaret for å sikre infrastrukturen av musikk- og scenekunstinstitusjoner, gjennom enkeltstående tilskudd direkte på statsbudsjettet, samtidig som kommuner og fylkeskommuner gis økonomiske rammer som setter dem i stand til å ivareta sin del av ansvaret.

- At Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport følges opp gjennom en styrking av det statlige tilskuddet til Kvääniteatteri, og ved at staten supplerer Sametingets bevilginger til Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Åarjelhsaemien Teatere.

INSTITUSJONSØKONOMIEN MÅ GJENOPPRETTES

NTO ber om at realkuttet i musikk- og scenekunstinstitusjonenes rammetilskudd som et minimum rettes opp, og at institusjonsøkonomien skrittvis gjenoppbygges etter det siste tiåret med akkumulert underkompensasjon for lønns- og prisvekst. I 2027 krever det en samlet økning på minimum 23 mill. kroner til disse institusjonene, sammenlignet med regjeringens forslag[1].

Reell lønns- og priskompensasjon er avgjørende for å sikre langtidsplanleggende musikk- og scenekunstinstitusjoner den økonomiske forutsigbarheten som er nødvendig for å oppfylle samfunnsmandatet.

Regjeringen legger i sine beregninger til grunn en lønnsvekst på 4 prosent og en prisvekst på 2,7 prosent, mens den generelle økningen i rammetilskuddet til NTOs medlemmer i fremlegget er på 2,9 prosent.

Det betyr en underkompensasjon for lønns- og prisvekst, med en realnedgang på 0,7 prosent i rammetilskuddet for de fleste musikk- og scenekunstinstitusjonene[2], og er et brudd på rammetilskuddsordningens intensjon[3] om å sikre institusjonene nødvendig økonomisk forutsigbarhet.

Kuttet kommer på toppen av det siste tiårets akkumulerte realkutt, og rammer allerede pressede institusjoner hardt.

NTO leste fjorårets kulturbudsjett som et første, positivt steg i en nødvendig opptrappingsplan for å skrittvis gjenoppbygge institusjonsøkonomien. Med fasit i hånd vet vi nå at lønns- og prisveksten i realiteten ble høyere enn forventet, med en reell innstramming for NTOs medlemmer på 0,6 prosent for inneværende år.

Da er det ekstra uheldig at institusjonsøkonomien på ny strammes inn med et flatt realkutt, som endog er større enn den forrige regjeringens ostehøvelkutt under ABE-reformen.

Tabell 1
Nøkkeltallene er hentet fra de årlige statsbudsjettene, og viser vedtatt rammeøkning sett i forhold til prognosene som ligger til grunn for vedtaket.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Årslønn	3,0	5,3	4,9	4,5	4,0	4,0
KPI	1,3	5,4	3,8	3,0	2,2	2,7
Veid 70%lønn/30%KPI	2,5	5,3	4,6	4,1	3,5	3,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	5,1	3,6	3,7	3,6	2,9
Underkompensasjon	**-0,6**	**-0,2**	**-1,0**	**-0,4**	**+0,1**	**-0,7**

[1] Jf. vedlagte tabell.
[2] Musikk- og scenekunstinstitusjonene er arbeidsintensive virksomheter hvor mesteparten av budsjettet går med til faste kostnader i form av lønn og honorarer til kunstnere og andre nødvendige funksjoner. For NTOs medlemsvirksomheter betyr det at utgifter til lønn/honorar utgjør rundt 70 prosent av det totale driftsbudsjettet eller mer, mens utgifter til kjøp av varer og tjenester utgjør rundt 30 prosent. Regjeringen legger i Nasjonalbudsjettet 2027 til grunn en lønnsvekst på 4 prosent og en prisvekst på 2,7 prosent. Gitt en vekting på 70/30 for henholdsvis lønn/KPI for NTOs medlemmer tilsier dette en økning på om lag 3,6 prosent for 2027 hvis institusjonenes rammer skal opprettholdes. Budsjettfremlegget gir imidlertid en generell økning på kun 2,9 prosent av rammetilskuddet.
[3] Ved innføringen av rammetilskuddsordningen i 1990 ble det slått fast at «[b]eregningen av det årlige tilskottet er foregående års tilskott med tillegg av antatt lønns- og prisøkning i kalenderåret».

Tabell 2

Nøkkeltallene er hentet fra Nasjonalbudsjettet 2027, med oppdaterte tall for 2025 og 2026

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Årslønn	4,3	5,5	5,6	4,9	4,6	4,0
KPI	5,8	6	3,1	3,1	3,3	2,7
Veid 70%lønn/30%KPI	4,8	5,7	4,8	4,4	4,2	3,6
Vedtatt rammeøkning	1,9	5,1	3,6	3,7	3,6	2,9
Underkompensasjon	**-2,9**	**-0,6**	**-1,2**	**-0,7**	**-0,6**	**-0,7**

Tallene gjenspeiler på ingen måte regjeringens uttalte ambisjon om å styrke demokratiske fellesskapsarenaer for refleksjon, innsikt og nye perspektiver i en tid preget av internasjonal uro, økt polarisering og raske teknologiske endringer.

Tvert imot bidrar dette budsjettet til å svekke infrastrukturen for fri ytring, som musikk- og scenekunstinstitusjonene er en betydelig del av, og dermed til å svekke den sivile motstandskraften.

Kuttene rammer kjernevirksomheten direkte i arbeidsintensive musikk- og scenekunstinstitusjoner, hvor økonomien i all hovedsak er knyttet direkte til kunstnerisk produksjon og dermed til å lønne kunstnere og annet kunstfaglig personale.

Dette i form av bl.a.

- Nedbemanninger, ubesatte stillinger og færre sysselsatte frilanskunstnere
- Svekkede muligheter til å ta kunstnerisk risiko og utvikle kunsten
- Færre produksjoner og mindre forestillings - og konsertformater
- Færre spillesteder i distriktene
- Økt press på egeninntekter og billettpriser
- Redusert bruk av viktige fagfunksjoner
- Færre bestillinger og mindre bruk av ny musikk og dramatikk
- Avvikling av satsingsområder og skrinlagte prosjekter, herunder samarbeid med selvstendige kunstnere og kompanier
- Svekket internasjonalt samarbeid
- Produksjonsfrie perioder hvor det spares penger ved å la være å produsere og formidle kunst.
- Svekket organisasjonsutvikling og faglig utvikling
- Vedlikeholdsetterslep

Samlet fører dette til at institusjonene verken fullt ut får utnyttet det kunstneriske potensialet eller formidlingspotensialet. Dermed svekkes det viktige fundamentet i norsk kunst- og kulturliv som musikk- og scenekunstinstitusjonene utgjør, og samfunnet får mindre igjen for de investerte midlene.

Tilbudet til publikum, kunstnerøkonomien og vilkårene for frittstående kunstnere og kompanier/ensembler rammes direkte, så vel som den rollen institusjonene spiller som stedlige fag- og kompetansemiljø for det øvrige kulturlivet, med de betydelige ringvirkningene det har.

KULTURFONDET MÅ STYRKES OG ARMLENGDEPRINSIPPET SIKRES

NTO ber om at Norsk kulturfond styrkes, og at armlengdeprinsippet sikres i forvaltningen av tilskudd til personlige kunstnerskap.

Det er bekymringsverdig at rammen for Norsk kulturfond er tilsvarende underkompensert, med de negative konsekvensene det får for avsetningene til musikk og scenekunst, så vel som for den offentlige samtalen og kunstkritikken.

Vi vil samtidig understreke at den pressede økonomien i Kulturfondet ikke kan legitimere at politikere løfter virksomheter som er organisert rundt et personlig kunstnerskap direkte inn på statsbudsjettet.

En slik praksis bryter med det lovfestede armlengdeprinsippet, som sier at beslutninger som skal baseres på kunstnerisk eller kulturfaglig skjønn skal treffes av personer med fagkompetanse, og at politiske styresmakter ikke kan overprøve eller instruere slike beslutninger.

Det Stortinget *kan* bidra med er derimot å styrke Kulturrådets økonomiske og faglige handlingsrom til å sikre nødvendig bredde og fleksibilitet i Kulturfondets tilskuddsordninger.

UFORKLARTE NOMINELLE KUTT MÅ REVERSERES

NTO ber om at de uforklarte nominelle kuttene i tilskuddene til Turnéteatret i Trøndelag, Det Vestnorske Teateret, Musikk i Innlandet, Kloden teater og Skuespiller- og danseralliansen reverseres, og at Stortinget på generelt grunnlag bidrar til at rammetilskudd vedtatt av Stortinget anerkjennes som varig økning.

Vi registrerer at disse virksomhetene fikk økninger i rammetilskuddet som et resultat av budsjettforliket og Stortingets behandling av statsbudsjettet 2026, men at økningene er kuttet eller redusert i budsjettfremlegget for 2027.

Denne praksisen, som vi også tidligere har erfart, setter langtidsplanleggende institusjoner i en uholdbar situasjon. Det må kunne legges til grunn som et viktig prinsipp at fast årlig tilskudd over statsbudsjettet gir virksomhetene forutsigbare rammebetingelser, og at alle økninger som er vedtatt av Stortinget anerkjennes som like forutsigbare.

Nominelle kutt er alvorlig for den enkelte virksomheten, men også for hele infrastrukturen av musikk- og scenekunstinstitusjoner, kunstnerøkonomien og bredden i tilbudet til publikum.

For Turnéteatret i Trøndelag og Det Vestnorske Teateret, som begge allerede har pressede produksjonsrammer, får kuttene direkte konsekvenser for innholdsproduksjonen og publikumstilbudet. Turnéteatret i Trøndelag må tilbake fra tre til kun to produksjoner årlig, mens Det Vestnorske Teateret må kutte to produksjoner i tillegg til at nødvendig vedlikehold settes på vent. Det er også viktig å merke seg at produksjonene for 2027 allerede er planlagt med bindende avtaler.

Forslaget om å avvikle hele det statlige tilskuddet til Musikk i Innlandet svekker på sin side mulighetene for å videreutvikle denne programmerende institusjonen og deres samarbeid med prosjektbaserte kunstnere og lokale arrangører.

Dersom det kraftige kuttet i tilskuddet til Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA), som Stortinget rettet opp i 2026, videreføres i 2027 fører det til at minst 20 høyt kvalifiserte skuespillere og dansere mister ansettelsen i SKUDA.

SKUDA er en treffsikker modell i et differensiert arbeidsmarked med ulike tilknytningsformer. Virksomheten imøtekommer bransjens behov for fleksibel og kvalifisert arbeidskraft og bidrar til å stabilisere skuespilleres og danseres yrkessituasjon som er preget av midlertidige ansettelser og oppdrag. SKUDA er også en viktig pådriver for mangfold, inkludering og representasjon i scenekunsten, herunder for likestilling av kunstnere med funksjonsnedsettelser.

Den usikkerheten som har oppstått rundt den fremtidige finansieringen av SKUDA er uholdbar, og vi ber om at virksomheten sikres forutsigbare økonomiske rammer.

INVESTERINGER I NYE HUS MÅ FØLGES AV DRIFTSMIDLER

NTO ber om at investeringer i nye hus følges av nødvendige driftsmidler til Kloden teater og Unge Viken Teater.

Manglende økninger i driftsmidlene til Kloden teater og Unge viken Teater setter disse to teatrene for barn og unge i en svært krevende situasjon når de flytter inn i nye lokaler våren 2027.

I begge tilfellene har finansieringsbehovene vært et premiss i utredninger og søknader vedrørende de nye lokalene på alle forvaltningsnivåene, og er dermed en kjent og forventet konsekvens av etableringene.

Kloden teater går nå fra å drifte én midlertidig pilotscene på 300 kvm til å bli et åpent teaterhus for barn og ungdom på 3000 kvm som skal presentere scenekunst av høy kvalitet fra inn- og utland, være de unges «tredje sted» mellom hjem og skole, og bidra med sterkt etterspurte produksjonslokaler for frittstående kunstnere og kompanier fra hele landet. Dersom driftstilskuddet ikke styrkes, står åpningen av det nye huset i fare.

Unge Viken Teater har, etter snart 25 år i midlertidige lokaler, som mål å aktivere det nye bygget som en barrierefri kulturarena med spesielt fokus på barn og unge med nedsatt funksjonsevne, og et prøve- og produksjonshus som kommer hele scenekunstfeltet til gode gjennom sambruk, utlån og utleie av prøve- og produksjonslokaler. For å sikre at disse merkostnadene ikke fortrenger den kunstneriske produksjonen og formidlingsaktiviteten, er det nødvendig med en varig styrking av driftstilskuddet. Manglende økning vil ramme tilbudet til barn og unge direkte.

Det er meningsløst dersom store investeringer i nye hus ikke følges opp med nødvendige driftsmidler som gjøre det mulig å fylle disse lokalene med det innholdet og den aktiviteten som de nettopp er etablert for å romme.

FORESLÅTTE ØKNINGER OG INVESTERINGER MÅ SIKRES

Vi ber om at Stortinget sikrer de foreslåtte investeringene i nødvendige oppgraderinger og vedlikehold, så vel som de gledelige økningene enkelte virskonheter har fått til kunstneriske formål, sammen med den positive videreføringen av satsingen på dans.

I budsjettfremlegget foreslås noen viktige og nødvendige økninger i driftstilskuddet til blant andre Trøndelag Teater og Haugesund Teater, samt til igangsetting av nødvendig rehabilitering ved Det Norske Teatret.

Det er også gledelig at regjeringen viderefører satsingen på dans, bl.a. med økningene til Kilden teater og konserthus til opprettelse av et dansekompani, til Dansens Hus for å styrke produsentfaglig støtte samt til fire dansesentre, herunder Bærum Kulturhus – Dans Sørøst-Norge.

DELT ANSVAR OG KOMMUNENES/FYLKESKOMMUNENES ØKONOMI

NTO ber om at staten tar det overordnede ansvaret for å sikre infrastrukturen av musikk- og scenekunstinstitusjoner, gjennom enkeltstående tilskudd direkte på statsbudsjettet, samtidig som kommuner og fylkeskommuner gis økonomiske rammer som setter dem i stand til å ivareta sin del av ansvaret.

Den reviderte kulturloven og Grunnlovens infrastrukturkrav (§100 (6)) danner et godt rammeverk for det delte ansvaret som staten og fylkeskommunene/kommunene har for å sikre en nasjonal infrastruktur av sterke og selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner over hele landet.

Dette er varige institusjoner med skiftende kunstnerisk ledelse som ivaretar et mangfold av kunstnerskap, prosjekter og estetiske uttrykk, som formidles til et stort og sammensatt publikum. Denne infrastrukturen av institusjoner utgjør fundamentet for produksjon og formidling av musikk og scenekunst i Norge, og bidrar samlet til å nå de kulturpolitiske målene som begrunner de statlige bevilgningene.

Dagens ordning, der disse institusjonene mottar tilskudd som navngitte mottakere direkte på statsbudsjettet, må videreføres for å sikre denne infrastrukturen.

Vi er også glade for at departementet understreker at den delte finansieringsmodellen mellom staten og regionen, som har ligget fast over flere år, både bidrar til å bygge opp under institusjonenes regionale forankring, og at den sikrer institusjonene forutsigbare økonomiske rammevilkår.

Modellen innebærer at de ordinære driftstilskuddene fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst på staten og 30 pst. på regionen. Det er en forutsetning for nivået på statstilskuddet at regionen bidrar med sin andel. Vi vil understreke at en styrket dialog mellom forvaltningsnivåene er en forutsetning for at ordningen skal fungere etter hensikten.

Det er med stor bekymring vi erfarer at noen kommuner og fylkeskommuner likevel ikke prioriterer å ta dette ansvaret.

Et eksempel er Vestfold fylkeskommune som fra 2027 trekker seg som eier av og tilskuddsyter til Teater Ibsen. Dette har satt teateret i en svært krevende og uforutsigbar situasjon. Vi er derfor glade for at departementet har akseptert at midler fra Telemark Utviklingsfond kan erstatte den regionale medfinansieringen som til og med 2026 har blitt gitt av Vestfold fylkeskommune, som en overgangsordning i 2027 og 2028. Vi ser frem til at de gjenværende eierne i dialog med teateret raskt finner frem til en varig løsning som sikrer Teater Ibsens fremtid.

Vi erfarer også at andre kommuner og fylkeskommuner reduserer rammene for sine stedlige institusjoner, og at de institusjonene som er utenfor den delte finansieringsmodellen med faste fordelingsnøkler er særlig sårbare.

De dramatiske kuttene og den maktutøvelsen som Oslo Nye Teater har vært utsatt for viser med all tydelighet hvor sårbar en profesjonell kunstinstitusjon er for skiftende politiske klima når hele det offentlige finansieringsansvaret, eierskapet og styreoppnevnelse er konsentrert til en kommune alene.

Også teaterets bevilgningshistorie viser at makeskiftet mellom staten og Oslo kommune i 1999, da Oslo kommune overtok hele det offentlige finansieringsansvaret og eierskapet, var et feilgrep. Oslo kommunes nedskalering av Oslo Nye Teater har vært stikk i strid med den *felles intensjonen* som var å *styrke* teateret. Med Oslo-budsjettet for 2027 aner vi likevel en lokal vilje til å starte en gjenoppbygging av teaterets økonomi.

NTO mener at staten bør investere direkte i alle de institusjonene som er en del av den nasjonale infrastrukturen, og at den delte finansieringsmodellen er med på å sikre sterke strukturer rundt disse institusjonene. Vi oppfordrer derfor staten til å gå i dialog med Oslo kommune for å sikre Oslo Nye Teater den samme forutsigbarheten som de sammenlignbare musikk- og scenekunstinstitusjonene på statsbudsjettets kap. 323 post 70.

Det er samtidig viktig at staten bidrar til å opprettholde ordningens intensjon ved å trappe opp tilskuddet til de institusjonene som er kommet inn i 70/30-ordningen med et lavere statstilskudd enn 70 pst. av det offentlige tilskuddet. Det gjelder bl.a. Brageteatret, Opera Østfold, Unge Viken Teater og Østfold Teater.

OPPFØLGING AV SANNHETS- OG FORSONINGSKOMMISJONENES RAPPORT

NTO ber om at Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport følges opp gjennom en styrking av det statlige tilskuddet til Kvääniteatteri, og ved at staten supplerer Sametingets bevilginger til Beaivváš Sámi Našunálateáhter og Åarjelhsaemien Teatere.

Vi er forundret over manglende oppfølging av Stortingets vedtatte mål for oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport andre år på rad, herunder regjeringens manglende vilje til å følge opp sin egen Handlingsplan for kvensk språk 2026–2031.

Som en del av forsonings- og reparasjonsarbeidet etter den uretten som er begått, er det avgjørende å styrke Beaivváš Sámi Našunálateáhter, Åarjelhsaemien Teatere og Kvääniteatteri til likeverdig samhandling med andre institusjoner.

Det vil være et viktig bidrag i arbeidet med å gjenreise den samiske og kvenske kunsten og kulturen, og svarer direkte på Sannhets- og forsoningskommisjonens forslag til tiltak for å styrke samisk og kvensk språk og kultur (pilar 3)

Vi viser også til at det i regjeringens Handlingsplan for kvensk språk er et eget tiltak å øke driftstilskuddet til Kvääniteatteri som språkbruksarena fra 2027.

Åarjelhsaemien Teatere ble løftet inn på statsbudsjettet med 3 millioner kroner i revidert budsjett 2026 som ikke er foreslått videreført. Det er også godt kjent at Beaivváš Sámi Našunálateáhter mangler driftsmidler til å utnytte potensialet i nytt hus og til ressurskrevende turnévirksomhet.

Vi minner om at Stortinget ba regjeringen om å komme tilbake med forslag til prioriteringer under pilar 3 allerede i statsbudsjettet for 2026, og vi forventer at politiske ambisjoner følges opp med midler.

NASJONALE KULTURBYGG – STORE UDEKKEDE BEHOV

NTO ber Stortinget merke seg at det fortsatt er store udekkede behov for investeringer i produksjons- og formidlingslokaler på musikk- og scenekunstområdet. Flere prosjekter har i sine søknader til ordningen for nasjonale kulturbygg dokumentert tydelige behov sammen med lokal /regional satsingsvilje, men mangler statlig medfinansiering for å kunne realiseres.

Gode produksjons- og formidlingslokaler er helt nødvendig for å sikre kvalitet i innholdet og bred formidling, og det er fortsatt store behov for å videreutvikle infrastrukturen av produksjons- og formidlingslokaler på musikk- og scenekunstområdet.

Det er både kritiske behov for nybygg og oppgraderinger/ombygging av eksisterende bygningsmasse flere steder i landet.

I budsjettfremlegget fremhever departementet det høye antallet prosjektsøknader til ordningen Nasjonale kulturbygg. Fem av søknadene representerer investerings- og/eller prosjekteringstilskudd til store prosjekter som gir uttrykk for lokal og regional satsingsvilje, og viser til tydelige behov, men som er av en størrelsesorden som det er utfordrende å finne rom for innenfor rammene av denne ordningen.

Dette gjelder blant annet samlokalisering av Rogaland Teater og Museum Stavanger på Kannikhøyden i Stavanger, nytt Griegkvartal i Bergen og samlokalisering av Nordnorsk Kunstmuseum og Arktisk Filharmoni i Tromsø.

REHABILITERING/MODERNISERING AV NATIONALTHEATRET MÅ SIKRES GOD FREMDRIFT

NTO ber om at arbeidet med rehabilitering og modernisering av Nationaltheatret gis høy prioritet og god fremdrift, basert på det anbefalte minimumsalternativet som regjeringen har besluttet å gå videre med.

Vi er fornøyde med at prosjektet etter grundige utredninger er inne i et godt spor, med videreføring av midler på Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett til planlegging og prosjektering i 2027, samt til arbeidet med nødvendig sikring.

Det er gledelig at budsjettet gir uttrykk for at fremdriften er god med planer om ferdigstilles av avklaringsfasen, inkludert valg av tomt/eiendom for de nye lokalene, rundt årsskiftet.

Rehabiliteringen og moderniseringen av Nationaltheatret er et nasjonalt løft for hele scenekunsten og kulturlivet i Norge, og en samlet bransje støtter regjeringens valgte løsning.

OPPGAVEOVERFØRINGER TIL KULTURDIREKTORATET

Vi ber Stortinget merke seg at Kulturdirektoratet har fått i oppdrag å være sekretariat for gjennomføring av periodiske evalueringer av musikk- og scenekunstinstitusjoner og museer. Det er viktig at dette arbeidet organiseres på en måte som sikrer armlengdeprinsippet, og at det ikke gir direktoratet enda større definisjonsmakt.

Dette nye oppdraget til Kulturdirektoratet føyer seg inn de skrittvise oppgaveoverføringene fra departementet til direktoratet med tilhørende maktkonsentrasjon. Fra før har Kulturdirektoratet fått overført ansvar for myndighetsdialog, søknadsbehandling, vurdering av måloppnåelse og utforming av rapporteringskrav, sammen med kunnskapsproduksjon og utviklings- og koordineringsoppgaver.

NTO har tidligere oppfordret til at uavhengige periodiske institusjonsevalueringer videreføres som del av et dialogbasert styringssystem fordi de kan fremskaffe verdifull kunnskap om institusjonenes kvalitative måloppnåelse og kjernevirksomhet.

Det er avgjørende at armlengdeprinsippet sikres i gjennomføringen av evalueringene. Kulturdirektoratet kan selvsagt ikke gjøre disse evalueringene selv, uten at det kommer i konflikt med dette grunnleggende prinsippet i norsk kulturpolitikk og forvaltning.

Vi legger derfor til grunn at oppdragene settes ut til uavhengige og kompetente forskningsmiljøer og fagfeller som har nødvendig innsikt i institusjonenes samfunnsmandat og arbeidsmåter.

I tillegg er det avgjørende at en dialogbasert metode står sterkt for å sikre at evalueringene ikke ender i en overprøving av institusjonenes selvstendige kunstneriske vurderinger, og at det legges til grunn et dynamisk syn på hva som er god økonomistyring, jf. Trond Bjørnenaks rapport Kostnadseffektivitet og god økonomistyring i scenekunstselskapene.

VEDLEGG 1:

NTOs medlemmer (1000 kr)

Nødvendige ekstrabevilgninger 2027 for å møte regjeringens egne forventninger til pris og lønnsvekst samt reversere uforklarte kutt.

Kolonne A: Underkompensasjon 0,7% (hensyntatt særlige tilskudd*)
Kolonne B: Nominelle kutt fra 2026**

	A	B	Sum
Kap. 323, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner			
Arktisk Filharmoni	549		549
Bergen Nasjonale Opera	215		215
Brageteatret – Regionteater for Buskerud	138		138
Carte Blanche	266		266
Dansens Hus *	424		424
Den Nationale Scene	1151		1151
Den Norske Opera & Ballett	5664		5664
Det Norske Blåseensemble anno 1734	258		258
Det Norske Teatret	1758		1758
Det Vestnorske Teateret **	198	1000	1198
Haugesund Teater *	133		133
Hålogaland Teater	511		511
Kilden teater og konserthus *	1073		1073
Musikkselskapet Harmonien	1326		1326
Nationaltheatret	1928		1928
Nordland Teater	260		260
Opera Østfold	60		60
Rogaland Teater	544		544
Stavanger Symfoniorkester	781		781
Teater Ibsen	262		262
Teater Innlandet	281		281
Teater Manu	161		161

Teater Vestland	239		239
Teatret Vårt – Regionteatret i Møre og Romsdal	294		294
Trondheim Symfoniorkester & Opera	786		786
Trøndelag Teater*	834		834
Turnéteatret i Trøndelag**	245	2500	2745
Unge Viken Teater	62		62
Østfold Teater	79		79
Kap. 320, post 74 Tilskudd til organisasjoner og kompetansesentre m.m.			
Bærum kulturhus – Dans Sørøst-Norge*	33		33
DansiT	41		41
Dramatikkens hus	154		154
Musikk i Innlandet**	36	1000	1036
Norsk Scenekunstbruk	145		145
Skuespiller- og danseralliansen**	376	5000	5376
Kap. 320, post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.			
BIT Bergen Internasjonale Teater	103		103
Black Box teater	81		81
Det Norske Kammerorkester	79		79
Det Norske Solistkor	91		91
Edvard Grieg Korene	61		61
Kloden teater**	59	1000	1059
Kvääniteatteri	30		30
Nordic Black Theatre	71		71
Riksscenen	176		176
Rosendal Teater	103		103
Samovarteatret	33		33
Tigerstadsteatret	15		15
Kap. 320, post 01 og 21, Riksteatret	890		890
SUM	**23 054**	**10 500**	**33 554**